

KOMMENTAREN

Viktige veivalg for yrkesskadeoppgjør

av Arne Skauge

Yrkesskadeforsikringsordningen står ved en skillevei, hvor erstatningsoppgjørene kanskje fratras forsikringsselskapene og legges inn i et eget oppgjørskontor. Men spørsmålet er om går ordningen er i ferd med å gå seg bort?

Arbeidstakere er i dag omfattet av to ordninger; trygd og forsikring. Begge gir erstatning ved skader og sykdommer i arbeidslivet. Dette kalles det "tosporede" system. For det første gir trygden kompensasjon gjennom de generelle ordinære trygdeytelser. For det andre har trygden særlige regler for spesiell kompensasjon (eller betingelser) for de som yrkesskades. I tillegg kommer erstatning fra den lovpålagte yrkesskadeforsikringen som arbeidsgiveren har tegnet i et forsikringsselskap.

Nå står kanskje ordningen foran flere prinsipielle endringer. Det dreier seg om hvorvidt erstatningsoppgjørene skal fratras forsikringsselskapene og legges til et frittstående eget oppgjørskontor. Videre dreier det seg om å eventuelt slå sammen yrkesskadedekningene i trygd og forsikring til en ordning. I tillegg reiser flere og flere spørsmål om ikke ordningene bør utvides til også å omfatte belastningslidelser.

Kjønstadutvalgets forslag

Et offentlig utvalg (Kjønstadutvalget) avga i januar 2004 en utredning med forslag om endringer av gjeldende system for kompensasjon ved arbeidsulykker og sykdommer (NOU

2004:3). De viktigste forslagene til endring var å slå sammen trygde- og forsikringsordningen til en markedsbasert forsikringsordning, samt å etablere en egen klageordning som skal sikre likebehandling og riktige oppgjør. I tillegg ble det foreslått å opprette et nøytralt organ for oppnevning av medisinske spesialister og for overprøving av avgitte spesialisterklæringer (tidligere fremmet i NOU 2000:23), meldeplikt for arbeidsgiver og forsikringsplikt for skoleelever m.m.

Sentrale aktører – deriblant NHO og LO – hadde imidlertid avvikende syn på de viktigste flertallsforslagene i utredningen. Ulike syn kom også frem i departementets etterfølgende høringsrunde. Blant annet ønsket LO at ordningen med to spor skulle videreføres og at trygdens vedtak skulle binde forsikringsselskapets skadesaksbehandling. NHO derimot støttet forslaget om å samle ordningene i en forsikringsbasert løsning, men at behandlingen av erstatningsoppgjørene skulle skje ved et nøytralt basert oppgjørskontor og ikke i de enkelte risikobærende forsikringsselskapene.

Arne Skauge er adm. direktør i Finansnæringens Hovedorganisasjon.

Departementets arbeid

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) signaliserte i 2006 at noe burde skje, og at de sikter på å følge opp enkelte forslag fra utredningsarbeidet. Konkret viste departementet til at de ville vurdere forslaget om å legge erstatningsoppgjørene til et eget sentralt oppgjørskontor. I en pressemelding og senere uttalelser høsten 2006 signaliserte arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen at departementet ville foreslå i samle det tosporede system til en ordning. Man ville også se på eventuelle utvidelser av ordningen i form av å ta inn belastningslidelser senere.

Partenes argumentasjon

Hvilke hensyn departementet mener skal begrunne et forslag om å frata forsikringselskapene erstatningsoppgjøret og legge disse til et monopolisert oppgjørskontor, er det derfor ingen som vet i skrivende stund. En samlet forsikringsbasert løsning er begrunnet med et forenklingshensyn.

NHO har blant annet begrunnet sitt syn med at en ordning med monopolisert oppgjør vil gå raskere og gi større grad av likebehandling.

FNH ser ingen grunner til å tro at en monopolisert ordning vil ivareta disse hensynene særlig godt, og baserer sitt syn på erfaringene med pasientskadeerstatningsordningen. Denne ordningen viser et høyere konfliktnivå enn forsikringsbaserte løsninger (målt i andel rettsaker). Det synes også som om den danske "Arbeidsskadestyrelsen" ikke er så rask som påberopt. I argumentasjonen forholder man seg til måltall på behandlingstid og inkluderer ikke de saker som tar lang tid fordi de gjenopptas.

FNH registrerer at flere skadelidteadvokater er skeptiske til en løsning hvor oppgjørene legges til et monopolisert oppgjørskontor, og mener det er til ulempe for arbeidstakerne.

I likhet med flertallet i det offentlige utval-

get, mener FNH at det er de mest sentrale hensynene som er viktig å vektlegge vil bli bedre ivaretatt av andre grep enn å monopolisere erstatningsoppgjørene. Dette vil også være et sterkt inngrep i en naturlig og langvarig praksis når det gjelder rollefordeling mellom ulike aktører i et marked.

Næringens hovedsynspunkter

FNH mener på grunnlag av blant annet argumentene ovenfor at;

- behandlingen av erstatningsoppgjørene er selskapenes leveranse av den solgte forsikringsvaren og derfor etter en god rollefordeling skal skje i selskapet
- erfaring tilsier at en slik løsning er mest rasjonell og effektiv både mht konkurranse om god og rask saksbehandling, riktighet mulige avsetninger og lavt konfliktnivå
- aktiv skadebehandling og rehabiliterings tiltak blir bedre ivaretatt når oppgjørene skjer i det enkelte forsikringselskap
- mange av dagens årsaker til forsinkelser vil fjernes dersom man følger opp forslaget om nøytrale medisinskfaglige organer til oppnevning og overprøving av medisinske spesialist(erklæringer)
- et eget klageorgan for yrkesskader vil sikre riktige og likeverdige oppgjør.

Behov for klart regelverk

Når det gjelder belastningslidelser, mener FNH at forsikringsnæringen er i stand til å overta denne oppgaven dersom myndigheter, arbeidsgivere og arbeidstakere ønsker dette. Forutsetningen er imidlertid at regelverket blir så godt og klart at selskapene kan risikovurdere og prissette risikoen knyttet til belastningslidelser og at de kan foreta de nødvendige vurderinger i forhold til om et skadetilfelle er erstatningsmessig.

Det er således viktige veivalg man står overfor fremover.